

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	9Sžso/64/2014
Identifikačné číslo spisu:	7713220580
Dátum vydania rozhodnutia:	28.06.2016
Meno a priezvisko:	JUDr. Viera Nevedelová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2016:7713220580.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Viery Nevedelovej a členiek senátu JUDr. Ľubice Filovej a JUDr. Judity Kokolevskej v právnej veci žalobkyne: Z. H., bytom Z., proti žalovanému: Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny, so sídlom Špitálska 8, Bratislava, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného zo dňa 18.09.2013, č. UPS/US1/SSVOPHN/BEZ/2013/19991, o odvolaní žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach zo dňa 30. apríla 2014, č.k. 7S/7/2014-27, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Košiciach z 30. apríla 2014, č.k. 7S/7/2014-27 p o t v r d z u j e .

Žalobkyni právo na náhradu trov konania n e p r i z n á v a .

Odôvodnenie

Krajský súd rozsudkom z 30. apríla 2014, č.k. 7S/7/2014-27 zamietol žalobu o preskúmanie rozhodnutia Ústredia práce, sociálnych vecí a rodiny zo dňa 18.09.2013, č. UPS/US1/SSVOPHN/BEZ/2013/19991, ktorým bolo zamietnuté odvolanie žalobkyne a potvrdené rozhodnutie Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Michalovce č. MI1/OPVHN/SOC/2013/3255-009 zo dňa 17.07.2013. Týmto prvostupňovým rozhodnutím bola žalobkyni znížená dávka a príspevky v hmotnej núdzi na sumu 109,20 eur mesačne od 01.06.2013 po prehodnotení nároku na ochranný príspevok.

V odôvodnení rozsudku krajský súd poukázal na to, že podľa § 14 ods. 5 zákona č. 599/2003 Z.z. o pomoci v hmotnej núdzi a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o pomoci v hmotnej núdzi“) zanikol žalobkyni nárok na ochranný príspevok uplynutím troch mesiacov, počas ktorých jej trval nepriaznivý zdravotný stav, ako aj nepriaznivý zdravotný stav jej manžela. Po dlhšiu dobu jej nemohol patriť ochranný príspevok vzhľadom na vyjadrenie posudkového lekára, ktorý nepotvrdil, že nepriaznivý zdravotný stav žalobkyne bude trvať ďalej bez prerušenia aj po uplynutí troch kalendárnych mesiacov. Žalobkyňa v konaní neuviedla žiadne nové skutočnosti, ktoré by mali vplyv na zákonnosť napadnutého rozhodnutia žalovaného. Rovnako ani z obsahu spisu nevyplýva žiadny rozpor medzi predloženými stanoviskami posudkového lekára prvostupňového správneho orgánu, ako aj posudkového

lekára ústredia, ktoré boli podkladom pre rozhodnutie žalovaného.

Proti prvostupňovému rozsudku sa v zákonnej lehote odvolala žalobkyňa, argumentujúc zlým zdravotným stavom. Uviedla, že má problémy s vysokým tlakom, so štítnou žľazou, so srdcom, má problémy s platničkou, mala podstúpiť operáciu. Manžel žalobkyne má tetanický syndróm, poruchy správania a taktiež problémy s chrbticou, v januári 2014 bol v nemocnici kvôli problémom so srdcom. Zdravotný stav žalobkyne, ako aj jej manžela, je vážny a preto považuje rozhodnutie žalovaného ako aj prvostupňového správneho orgánu za nesprávne.

Vo vyjadrení k odvolaniu sa žalovaný pridržiaval svojho rozhodnutia, ako aj vyjadrenia k žalobe, a navrhol prvostupňový rozsudok ako vecne správny potvrdiť.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací podľa § 10 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O.s.p.“), napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo preskúmal bez pojednávania v súlade s § 250ja ods. 2 O.s.p. a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu nie je dôvodné.

Podľa § 1 zákona o pomoci v hmotnej núdzi, tento zákon upravuje právne vzťahy pri posudzovaní hmotnej núdze občana a poskytovaní dávky v hmotnej núdzi (ďalej len „dávka“) a príspevkov k dávke (ďalej len „príspevok“), ktorých cieľom je spolu s jeho príjmami zabezpečiť základné životné podmienky a pomôcť v hmotnej núdzi s prispením aktívnej účasti občana a fyzických osôb, ktoré sa s občanom spoločne posudzujú. Základné životné podmienky na účely tohto zákona sú jedno teplé jedlo denne, nevyhnutné ošatenie a prístrešie.

Podľa § 14 ods. 1 zákona o pomoci v hmotnej núdzi ochranný príspevok patrí občanovi v hmotnej núdzi a každej fyzickej osobe, ktorá sa s občanom v núdzi spoločne posudzuje, ak si z dôvodov uvedených v § 7 nemôžu zabezpečiť základné životné podmienky a pomôcť si v hmotnej núdzi a splnili podmienky na vznik nároku na dávku.

Podľa § 7 písm. f) zákona o pomoci v hmotnej núdzi možnosť zabezpečiť si príjem alebo zvýšiť si príjem vlastnou prácou na účely zabezpečenia základných životných podmienok a pomoci v hmotnej núdzi sa neskúma, ak ide o občana, ktorý má nepriaznivý zdravotný stav, za ktorý sa na účely tohto zákona považuje choroba alebo úraz, pre ktoré bol občan uznaný príslušným ošetrojúcim lekárom za dočasne práceneschopného na viac ako 30 po sebe nasledujúcich dní alebo mu bolo nariadené karanténne opatrenie na viac ako 30 po sebe nasledujúcich dní.

Podľa § 14 ods. 5 zákona o pomoci v hmotnej núdzi ak nepriaznivý zdravotný stav podľa § 7 písm. f) občana v hmotnej núdzi alebo fyzickej osoby, ktorá sa s občanom v hmotnej núdzi spoločne posudzuje, trvá bez prerušenia dlhšie ako 3 po sebe nasledujúce kalendárne mesiace, nárok na ochranný príspevok zaniká posledným dňom, ktorý nasleduje po dni, keď uplynuli 3 mesiace, počas ktorých trval nepriaznivý zdravotný stav tohto občana alebo tejto fyzickej osoby. Ak pred uplynutím 3 mesiacov posudkový lekár potvrdí, že nepriaznivý zdravotný stav občana v hmotnej núdzi alebo fyzickej osoby, ktorá sa s občanom v hmotnej núdzi spoločne posudzuje, bude trvať ďalej bez prerušenia aj po uplynutí 3 kalendárnych mesiacov, ochranný príspevok patrí najviac počas 12 kalendárnych mesiacov trvania nepriaznivého zdravotného stavu. Po uplynutí tejto doby nárok na ochranný príspevok zaniká. Nárok na ochranný príspevok zaniká aj vtedy, ak nepriaznivý zdravotný stav občana v hmotnej núdzi alebo fyzickej osoby, ktorá sa s občanom v hmotnej núdzi spoločne posudzuje, trvá v priebehu dvoch kalendárnych rokov spolu 12 kalendárnych mesiacov.

Z administratívneho spisu žalovaného vyplýva, že:

- žalobkyňa spolu s manželom sú občania v hmotnej núdzi. Nepracujú, nepodnikajú, sú v evidencii uchádzačov o zamestnanie. Prvýkrát bola žalobkyňi priznaná finančná sociálna dávka dňa 28.03.1991;
- rozhodnutím č. 2011/00162/KI2/12 zo dňa 08.08.2011 prvostupňový orgán zvýšil žalobkyňi dávku a príspevky na sumu 178,58 eur mesačne od 01.07.2011, a to na základe potvrdenia o dočasnej pracovnej

neschopnosti, podľa ktorej žalobkyňa ako aj jej manžel boli dočasne pracovne neschopní od 21.06.2011. Rozhodnutím č. MI1/OPVHN/SOC/2012/3247 zo dňa 05.12.2012 úrad práce žalobkyni znížil dávku a príspevky na sumu 109,20 eur mesačne od 01.11.2012 z toho dôvodu, že žalobkyňa a jej manžel boli schopní práce od 10.10.2012;

- rozhodnutím č. MI1/OPVHN/SOC/2013/3255-005 zo dňa 24.04.2013 úrad práce žalobkyni zvýšil dávku a príspevky na sumu 178,58 eur mesačne od 01.03.2013. Dávku a príspevky prvostupňový orgán upravil na základe potvrdení o dočasnej pracovnej neschopnosti žalobkyne ako aj manžela žalobkyne od 15.02.2013. Podľa Potvrdení o pracovnej neschopnosti občana v hmotnej núdzi II. zo dňa 27.06.2013 bola diagnóza manžela žalobkyne stanovená ako stav chronický, resp. žalobkyňa trpí chronickým dispeptickým syndrómom K30, hypertenziou a vredovou chorobou, pričom posudkový lekár v oboch prípadoch vyhodnotil pokračovanie PN ako neúčelné. Na základe uvedených stanovísk posudkového lekára prvostupňový správny orgán vydal rozhodnutie č. MI1/OPVHN/SOC/2013/3255-009 zo dňa 17.07.2013, ktorým znížil dávku a príspevky žalobkyni na sumu 109,20 eur mesačne od 01.06.2013. Proti tomuto rozhodnutiu sa žalobkyňa odvolala;

- podľa potvrdenia o pracovnej neschopnosti občana v hmotnej núdzi II. zo dňa 25.07.2013 je žalobkyňa dlhodobo chorá, lieči sa na uceróznu chorobu gastroduodena, ochorenie štítnej žľazy, artritickú hypertenziu, opakované kolapsové stavy, opakované gynekologické zápaly. Pacientka je polymorbídna, užíva lieky a chodí na kontroly na git poradňu a endokrinologickú poradňu. Posudkový lekár žalovaného ako odvolacieho orgánu uviedol k odvolaniu, že v čase posudzovania už nie sú žalobkyňa a jej manžel PN. Na základe uvedeného skutkového stavu žalovaný preskúmaným rozhodnutím z 18.09.2013 odvolanie žalobkyne zamietol a potvrdil rozhodnutie Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Michalovce č. MI1/OPVHN/SOC/2013/3255-009 zo dňa 17.07.2013.

Z vyššie citovaných zákonných ustanovení vyplýva, že ochranný príspevok patrí občanovi v hmotnej núdzi a každej fyzickej osobe, ktorá sa s občanom v núdzi spoločne posudzuje, ak si z dôvodov, medzi ktoré patrí aj nepriaznivý zdravotný stav, nemôžu zabezpečiť základné životné podmienky a pomôcť si v hmotnej núdzi a splnili podmienky na vznik nároku na dávku. Ustanovenie § 14 ods. 5 zákona o pomoci v hmotnej núdzi však vymedzuje aj zánik nároku na príspevok, ku ktorému dôjde posledným dňom kalendárneho mesiaca, v ktorom uplynuli tri mesiace od vzniku nepriaznivého zdravotného stavu. Výnimku tvorí situácia, ak by posudkový lekár správneho orgánu potvrdil, že nepriaznivý zdravotný stav občana v hmotnej núdzi alebo fyzickej osoby, ktorá sa s občanom v hmotnej núdzi spoločne posudzuje, bude trvať ďalej bez prerušenia aj po uplynutí 3 kalendárnych mesiacov.

V danom prípade pre ďalšie trvanie nároku na ochranný príspevok nie je rozhodujúce, že ošetrojúci lekár uznal potrebu pokračovania v PN osoby v hmotnej núdzi. Rozhodujúce je posúdenie posudkového lekára, podľa ktorého ďalšie trvanie PN je neúčelné.

Odvolací súd považuje za potrebné uviesť, že v rozhodujúcom období dvoch kalendárnych rokov práceneschopnosť žalobkyne i jej manžela trvala po dobu dlhšiu ako 12 kalendárnych mesiacov - PN bola od 21.6.2011 do 10.10.2012, teda 9 kalendárnych mesiacov v roku 2012, a od 15.02.2013 do novembra 2013, teda ku dňu odňatia ochranného príspevku (01.06.2013) tri kalendárne mesiace v roku 2013 (marec, apríl a máj), spolu 12 kalendárnych mesiacov. Nárok na ochranný príspevok preto žalobkyni zanikol podľa ustanovenia § 14 ods. 5, veta tretia zákona o pomoci v hmotnej núdzi, keďže trval v priebehu dvoch kalendárnych rokov spolu 12 kalendárnych mesiacov. Napriek tomu, že správne orgány (ako úrad práce, tak aj žalovaný) odôvodnili svoje rozhodnutie s poukazom na potvrdenie posudkového lekára, že PN u žalobkyne netrvá, resp. je neúčelná a teda rozhodli podľa ustanovenia § 14 ods. 5, veta druhá zákona o pomoci v hmotnej núdzi, odvolací súd k tejto vade s poukazom na § 250i ods. 3 O.s.p. neprihliadol, keďže toto pochybenie nevyvolalo zhoršenie obhajoby práv žalobkyne, resp. nemalo vplyv na zákonnosť napadnutého rozhodnutia.

Záverom odvolací súd poznamenáva, že ochranný príspevok nie je právnym inštitútom, ktorým by sa riešila situácia osôb, ktorým dlhodobo trvajúce alebo opakujúce sa ochorenie znižuje schopnosť vykonávať zárobkovú činnosť. Takýmto inštitútom je konanie o invalidnom dôchodku. Nie je preto zo zákona možné poberať ochranný príspevok po časovo neobmedzenú dobu. Ak má žalobkyňa za to, že je

invalidná, môže podľa § 181 ods. 1 a ods. 9 zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení podať žiadosť o invalidný dôchodok na miestne príslušnej pobočke Sociálnej poisťovne. Totožný postup môže využiť jej manžel, u ktorého takéto konanie predpokladal aj posudkový lekár prvostupňového správneho orgánu.

Z vyššie uvedených dôvodov aj odvolací súd považoval rozhodnutie žalovaného za súladné so zákonom a preto rozsudok krajského súdu podľa § 250ja ods. 3 veta druhá v spojení s § 219 O.s.p. ako vecne správny potvrdil.

O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol súd podľa § 224 ods. 1 v spojení s § 250k ods. 1 O.s.p. a žalobkyni náhradu trov konania nepriznal, keďže táto nebola v konaní úspešná.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.